

Wykład 7

Diagramy związków encji

Diagramy związków encji

★ **TEMATYKA:**

- Składowe diagramów: zbiory encji, atrybuty, związki

Składowe diagramów związków encji

- Zbiory encji
- Atrybuty – opisują encje
- Związki – opisują połączenia pomiędzy zbiorami encji.

Encje

★ Encja

- jednoznaczny składnik badanej rzeczywistości - dziedziny konceptualnej
- składnik w którym są przechowywane dane, wystąpienie encji
  - Przykład: **Szkoła, Uczeń, Sprzedaż, Naprawa, Samochód itp.**
    - ◆ **encja: samochód** (właściwie typ encji)
    - ◆ **instancja : Skoda ZNA6362** (właściwie encja)

★ Encja (obiekt) coś co istnieje, co jest odróżnialne od innych, o czym informację trzeba znać lub przechowywać. Encje o tych samych własnościach tworzą typy (zbiory) encji.

- AUTOR – dane osobowe autorów,
  - KSIĄŻKA – dane o książce,
  - WYDAWNICTWO – dane o wydawnictwie
- Reprezentacją graficzną encji jest ramka (prostokąt).
  - Encje są opisywane przez atrybuty.

AUTOR
Nazwisko
Imię
Rok urodzenia
...

★ Należy odróżniać typ encji oraz jej instancje (egzemplarze) np. *Osoba* jako *typ* i jako konkretny *obiekt* (instancja, egzemplarz).

★ Encje są opisywane za pomocą rzeczowników lub wyrażen rzeczownikowych w liczbie pojedynczej

Atrybuty

★ Atrybuty

- opisują właściwości encji są elementami charakteryzującymi encje i związki w dziedzinie konceptualnej
  - zbiór atrybutów jest zestawem jednoznacznie opisującym encję
- ★ Identyfikowany atrybut powinien opisywać encję, przy której się go umieszcza (a nie związki z innymi encjami)!
- Np.: *Numer miejsca w kinie* jest atrybutem encji *Miejsce na widowni*, a nie atrybutem encji *Bilet*, na którym się pojawia.

Związki

★ Związki – opisują połączenia pomiędzy zbiorami encji.

- związek stanowi naturalne powiązanie pomiędzy dwoma lub więcej encjami w danej dziedzinie konceptualnej
- ogólny podział związków:
  - binarne (dwuargumentowe) - obejmuje dwie encje,
  - wielorakie (wieloargumentowe) - obejmuje więcej niż dwie encje
- w modelowaniu związku istotne są
  - liczebność związku - stosunek liczebnościowy między wystąpieniami encji uczestniczącymi w danym związku
  - reguły biznesowe

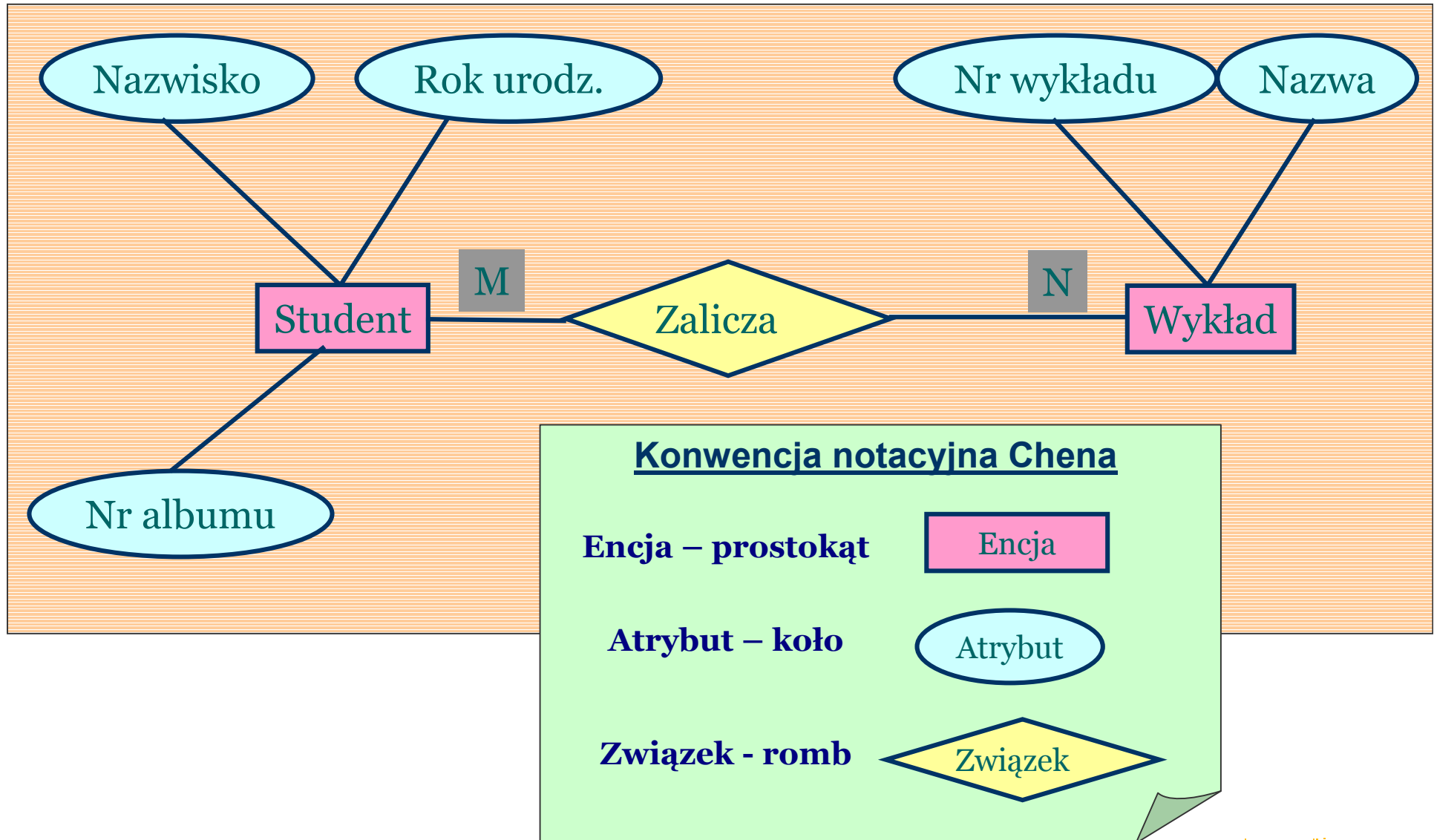
★ Każdy związek określa pewną relację między zbiorami egzemplarzy encji wchodzącymi w skład związku - *instancję związku*.

★ Przykładowe związki

- dwuargumentowe (binarne):
  - autor pisze książkę,
  - wydawnictwo wydaje książki,
  - książka ma swoje egzemplarze,
  - pracownik pracuje w dziale,
  - kraj eksportuje towar,
- trójargumentowe:
  - czytelnik wypożycza książki z danej dziedziny,

Przykład diagramu związków encji (ERD)

Struktura konceptualna może być przedstawiona za pomocą diagramu ER

Liczebność (typy związków encji)

- ★ Liczebność dotyczy liczby instancji biorących udział w związku.
- ★ Typy związków dwuargumentowych:
  - jeden do jeden - 1:1
    - osoba kieruje **jedną** szkołą
szkoła jest kierowana przez **jedną** osobę
  - jeden do wiele - 1:N
    - wydawnictwo wydaje **wiele** książek
książka jest wydana przez **jedno** wydawnictwo
  - wiele do wiele - M:N
    - autor pisze **wiele** książek
książka jest napisana przez **wielu** autorów
- ★ Często na każdej końcówce linii związku podaje się minimalną oraz maksymalną dopuszczalną liczebność
- ★ Nie ma standardowej notacji do opisu liczebności (krotność)

Krotności....

Information Engineering style

one to one

one to many (mandatory)

many

one or more (mandatory)

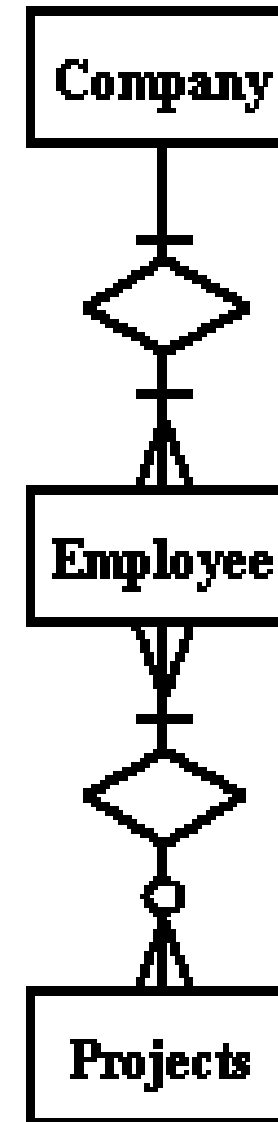
one and only one (mandatory)

zero or one (optional)

zero or many (optional)

Krotności....

Bachman style

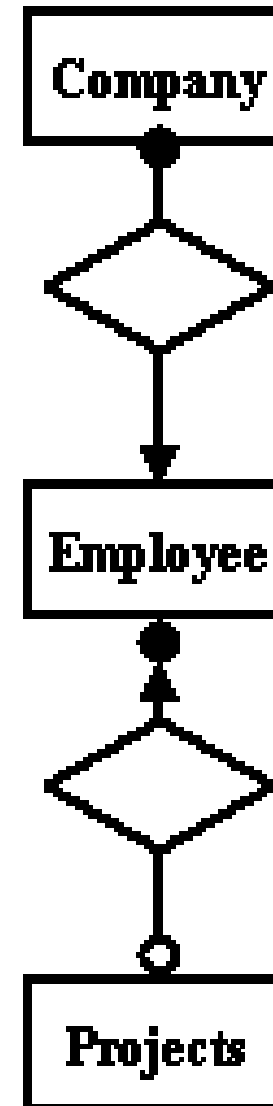
one to one

zero or more to one or more

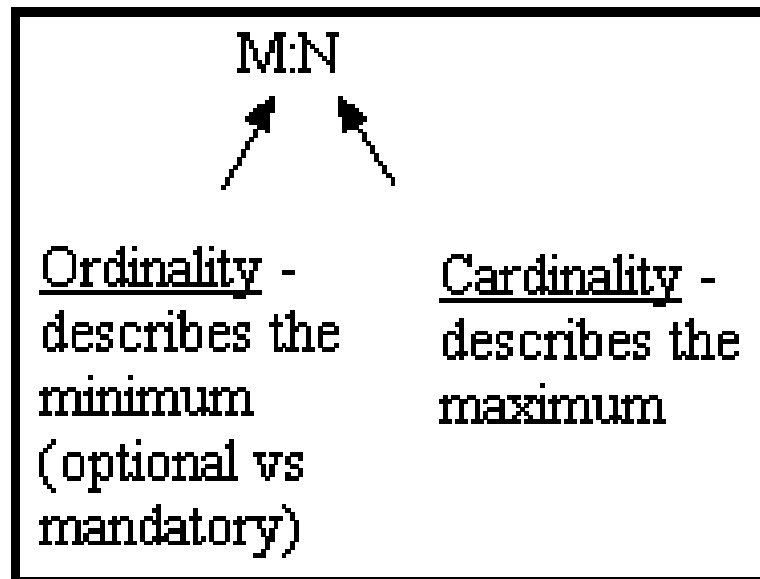

one to one or more

Krotności....

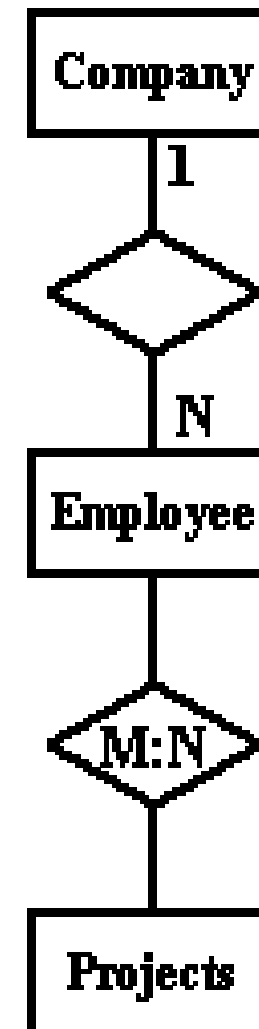
Chen style

1:N (n=0,1,2,3...)
one to zero or more

M:N (m and n=0,1,2,3...)
zero or more to zero or more
(many to many)

1:1
one to one

Krotności....

Martin style

1 - one, and only one (mandatory)

* - many (zero or more - optional)

1...* - one or more (mandatory)

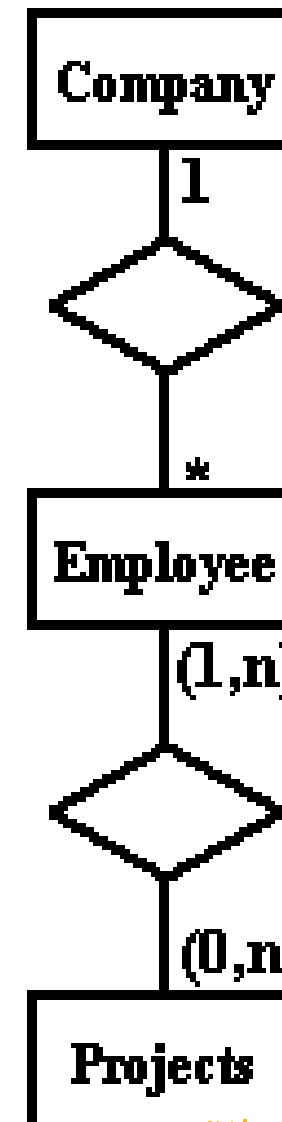
0...1 - zero or one (optional)

(0,1) - zero or one (optional)

(1,n) - one or more (mandatory)

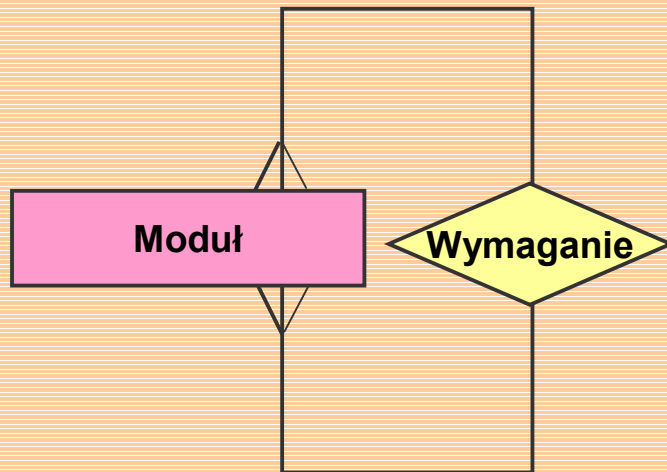
(0,n) - zero or more (optional)

(1,1) - one and only one (mandatory)

Związki rekurencyjne

- ★ Najczęściej związki są binarne.
- ★ Jeżeli związek jest jednoargumentowy (dotyczy tylko jednej encji) to mówimy o nim, że jest rekurencyjny

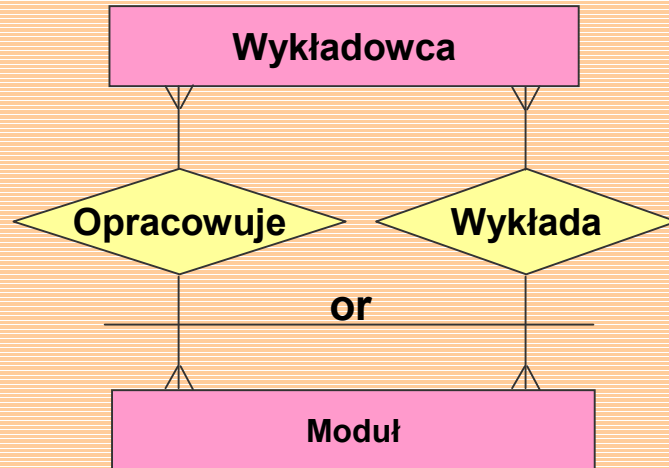

Moduł może mieć określone wymagania co do modułów go poprzedzających a sam może być wymagany przed innymi.
Np. Elektronika wymaga aby poprzedzała ją Elektrotechnika, sama zaś winna poprzedzać Architekturę komputerów

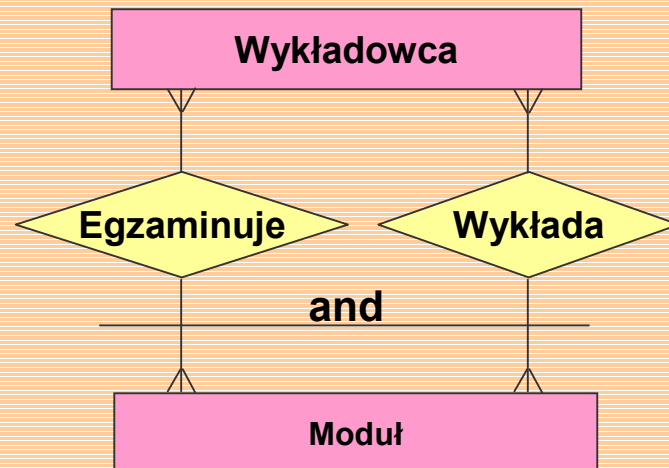
Modelowanie semantyczne

- ★ Niektóre dane można modelować na wiele sposobów, często wymiennie używając encji, związków i atrybutów;
- ★ Przykład : umowa kupna jako encja (sprzedajacy, kupujacy, cena) albo jako dwie encje Sprzedajacy, Kupujący połączone związkiem Kupno;
- ★ Wybieramy model najodpowiedniejszy z punktu widzenia projektowanego systemu;
- ★ Dane reprezentujemy tak jak one są widziane w organizacji.

Zawieranie i wykluczanie

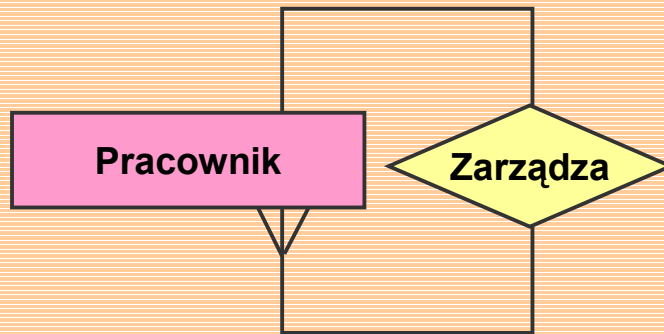
Moduł nie może być jednocześnie opracowywany i wykładany. Związki **wykluczają** się wzajemnie

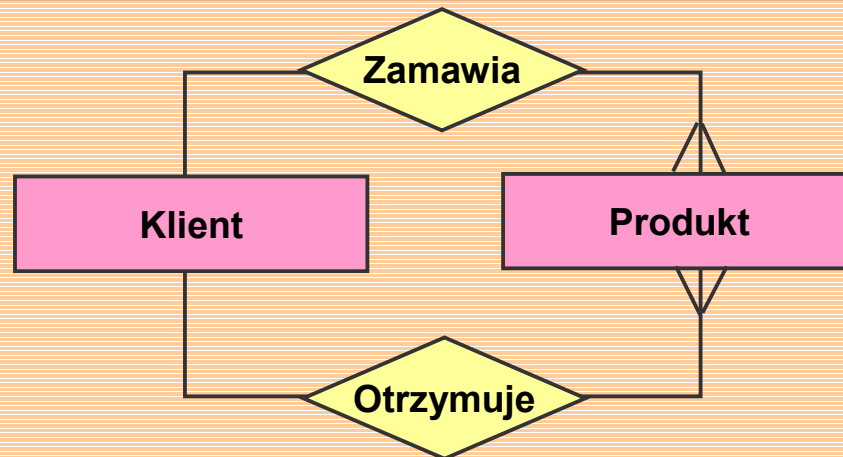
Wykładowca nie może wykładać modułu i nie egzaminować z niego. Związki **zawierają** się wzajemnie

Role w związkach

- ★ Zdarza się, że jeden zbiór encji występuje w danym związku więcej niż jeden raz. Wówczas trzeba narysować tyle krawędzi pomiędzy związkiem a zbiorem ile razy pojawia się on w związku.
- ★ Każda krawędź symbolizuje inną rolę

Pracownik występuje w dwóch rolach: jako kierownik i jako podwładny. Pracownik może być podwładnym w jednym związku i kierownikiem w innym

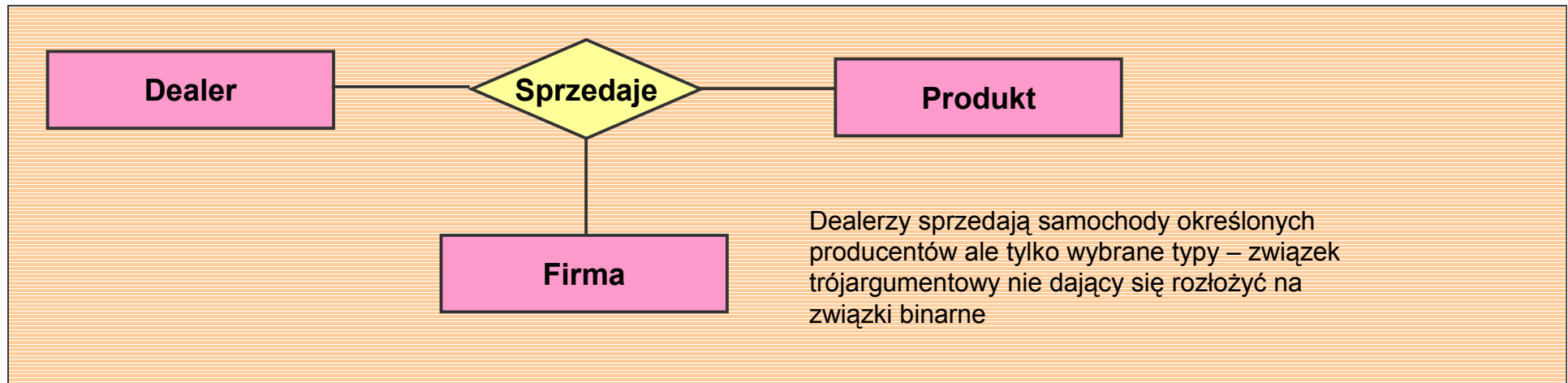

Klient zamawia towar oraz klient otrzymuje towar

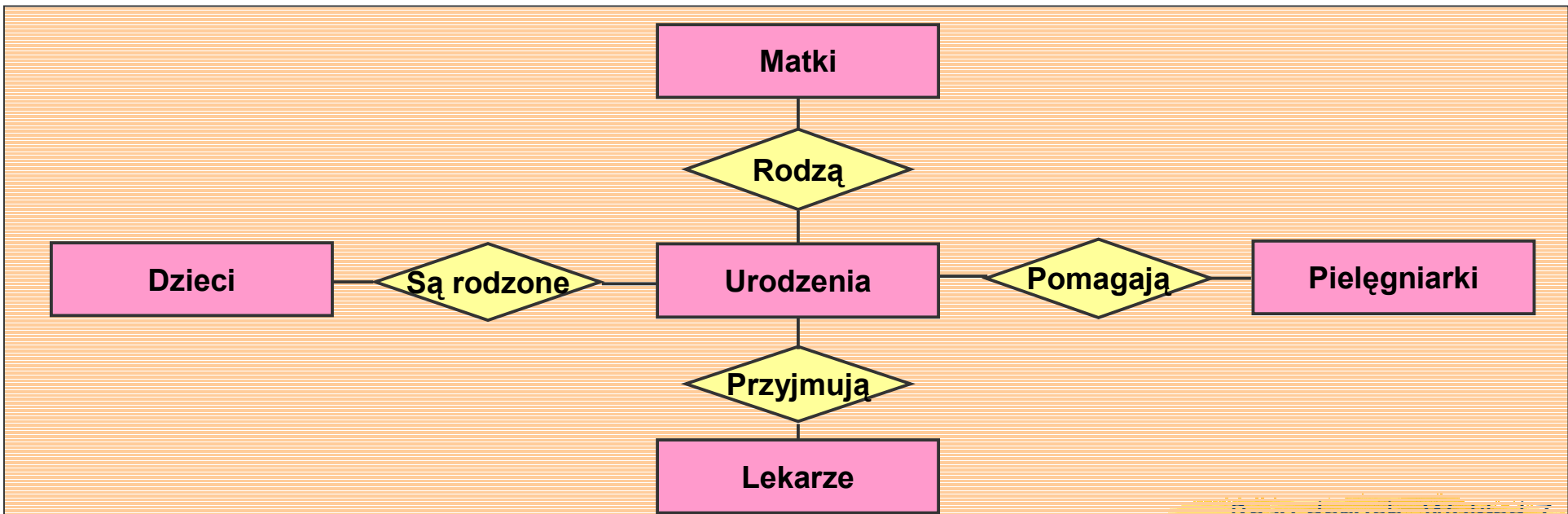
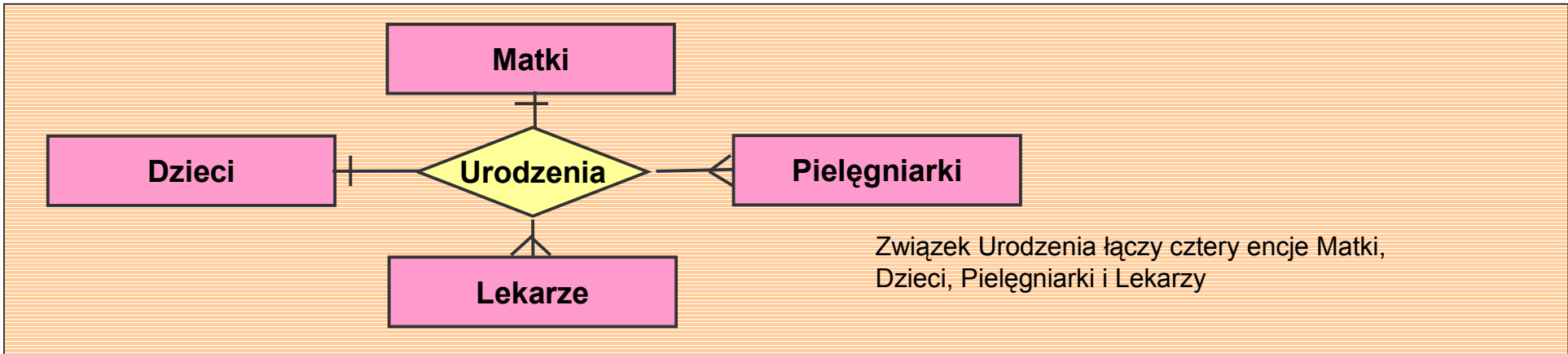
Związki wieloargumentowe

- ★ Związków wieloargumentowe łączą więcej niż 2 encje.
- ★ Związki wieloargumentowe należy rozbić na związki binarne lub trójargumentowe (jeżeli nie da się ich przekształcić na binarne).
- ★ Związki trójargumentowe reprezentują związki w piątej postaci normalnej

Przekształcanie związków wieloargumentowych w binarne

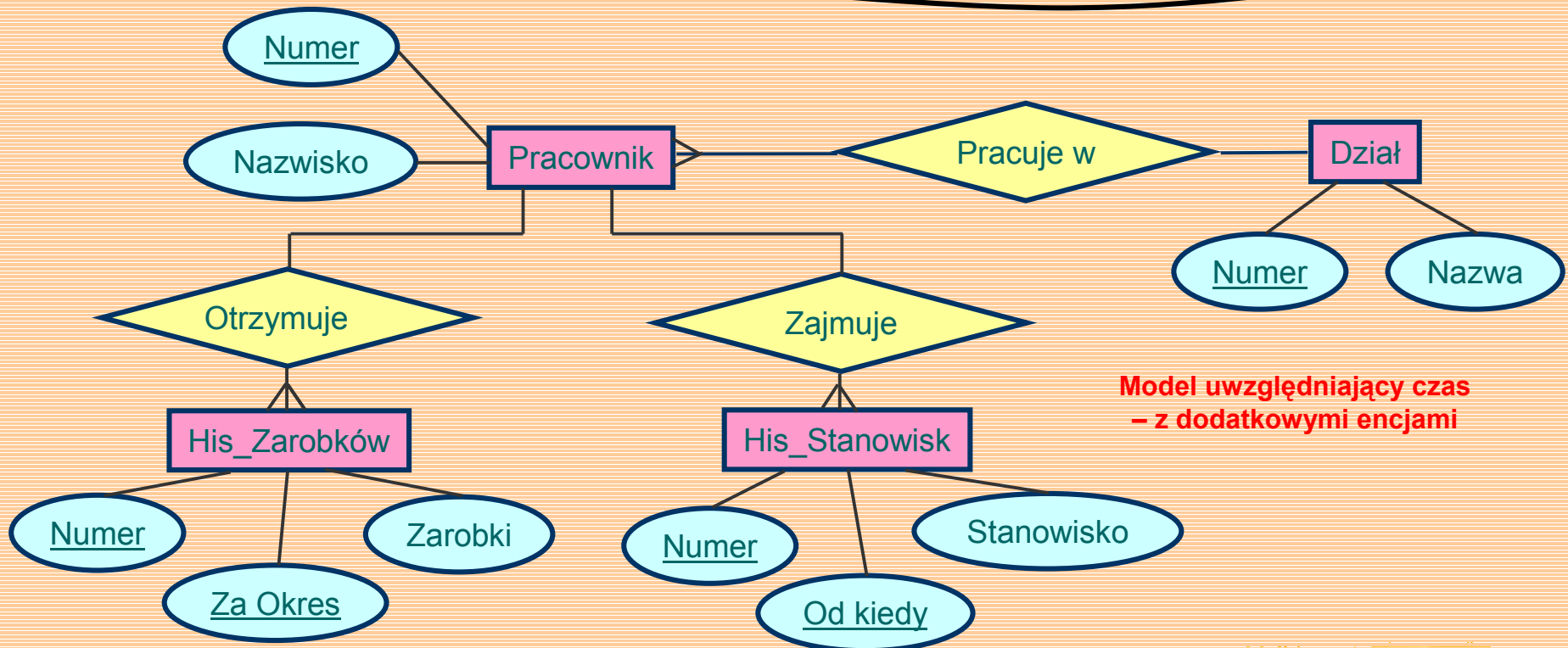
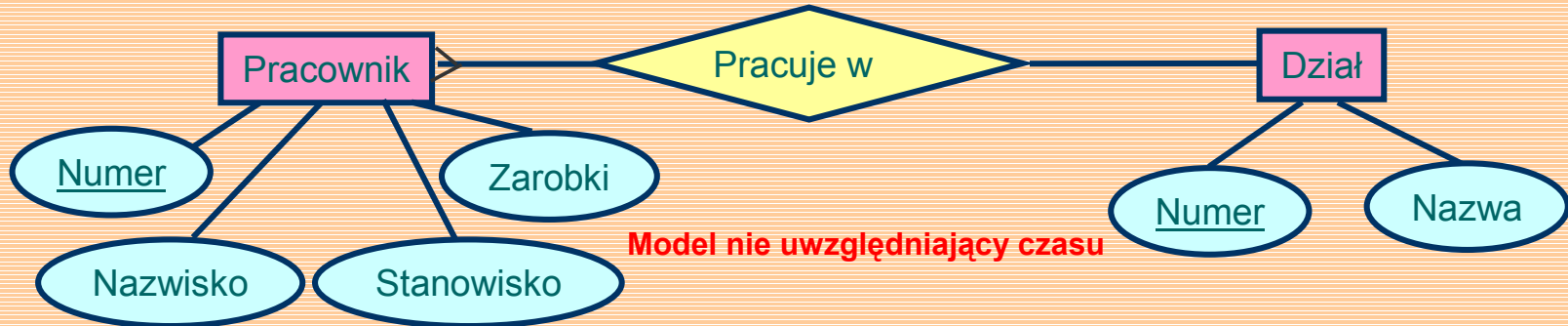
- ★ W celu przekształcenia związku wieloargumentowego na binarny tworzy się dodatkowy zbiór encji i odpowiednie związki łączące go z encjami wchodzącymi w skład związku pierwotnego (wieloargumentowego)

Modelowanie czasu

- ★ Problemem, przed którym często staje projektant schematu bazy danych jest uwzględnienie w modelu danych zmian w czasie.
  - Interesuje nas:
    - ile zarabia aktualnie pracownik, na jakim jest zatrudniony stanowisku, w którym aktualnie pracuje dziale,
    - ile zarabiał w zeszłym roku, jakie piastował stanowiska, w jakich działach pracował od początku zatrudnienia.

Modelowanie czasu - przykład

Nasz diagram ER

